

STARTNOTITIE

Aanleiding visieontwikkeling op zelfbeheer van welzijnsaccommodaties

Betreffend het beleid van vrijwillige initiatieven voor (gedeeltelijke) eigenstandig beheer, ontwikkelen we een visie en inhoudelijke kaders. De visie op zelfbeheer belicht op hoofdlijnen eveneens de omgang met mogelijke bewonersinitiatieven van zelfbeheer bij speeltuinen, jongerenaccommodatie en Scouting-accommodaties.

In het verleden is door DMO Ontwikkeling beleid ontwikkeld omtrent definitie en ondersteuning van vormen van eigen/zelfbeheer van welzijnsaccommodaties. In de stad Utrecht en elders in het land is er een trend zichtbaar dat bewoners steeds vaker (welzijns-)accommodaties in zelfbeheer nemen. De vraag is hoe de gemeente Utrecht de initiatieven wil faciliteren en toetsen. De trend en de daarbij horende vragen kwamen ter sprake tijdens de raadsvergadering ter behandeling van het raadsbesluit "Efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties". De gemeenteraad vraagt in het kader van dit raadsbesluit naar een visie op zelfbeheer met inhoudelijke kaders.

Wethouder Everhardt heeft aan de raad toegezegd dat een langetermijnvisie visie in het voorjaar van 2013 aan de gemeenteraad ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Doel

Ontwikkeling van een visie op en een uitvoeringskader voor zelfbeheer van welzijnsaccommodaties. De visie geeft aan waarom de gemeente zelfbeheerinitiatieven zo belangrijk vindt. Zelfbeheerconstructies kennen een bepaald risico in de uitvoering. Op basis van de in kaart gebrachte voor- en nadelen zullen oplossingsrichtingen worden aangegeven om risico's in de praktijk te minimaliseren/uit te sluiten.

Wat voegt zelfbeheer van (welzijns-)accommodaties toe aan de doelstelling van gemeentelijk beleid: Vernieuwend Welzijn? Welke bijdrage kan zelfbeheer leveren aan de versterking van de Civil Society? De visie en kaders bieden een richtlijn voor het omgaan met bestaande en nieuwe initiatieven voor (gedeeltelijk/vormen van) zelfbeheer van welzijnsaccommodaties binnen Vernieuwend Welzijn.

Relatie met bestaand beleid: Vernieuwend Welzijn

Het vertrekpunt voor de nieuwe visie is Vernieuwend Welzijn. In dit beleidskader is in relatie tot zelfbeheer van accommodaties (zie de commissiebrief M&S van 10 mei 2011) omschreven dat de gemeente in huisvesting *voorzi*t als bewoners maatschappelijke activiteiten organiseren, dat bewoners in meer of mindere mate verantwoordelijkheid nemen voor het beheer van de accommodatie en voor de realisering van activiteiten. De visie op zelfbeheer scherpt huidig beleid aan. Door middel van de visie wordt getoetst welke initiatieven een bijdrage leveren aan Vernieuwend Welzijn.

De huidige welzijnsaccommodaties worden ingezet ter versterking van de Civil Society. De accommodaties zijn een middel geen doel op zich. De gemeente legt meer verantwoordelijkheid bij de inwoners. Actieve en betrokken bewoners die verantwoordelijkheid willen nemen voor het organiseren van activiteiten en het beheren van accommodaties versterken de Civil Society. Accommodaties in zelfbeheer zijn van de Civil Society.

Aanpalend beleid en gemeentelijke verordeningen

Vernieuwend welzijn is het brede kader voor de uitwerking van een visie op zelfbeheer van welzijnsaccommodaties. De visie dient aan te sluiten bij:

- Uitvoeringsnotitie Vernieuwend welzijn;
- Raadsbesluit "Efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties";
- Nota MFA's in de toekomst (oktober 2012);
- Nota jeugd en vrije tijd (oktober 2009);
- Beleidsregel Subsidieregeling scoutingactiviteiten Utrecht (collegebesluit van 26 juni 2012).

De visie op zelfbeheer en de inhoudelijke kaders moeten daarnaast rekening houden met gemeentelijke regels van exploitatie/beheer van (welzijns-)accommodatie, de HorecaverGUNning Utrecht (geplande ingang 28 februari 2013) en de geldende omgevingsplannen (voormalige bestemmingsplannen).

Verkenning en uitwerking van de visie

De visie op zelfbeheer van welzijnsaccommodaties geeft op hoofdlijnen aan hoe de gemeente om wil gaan met vrijwillige initiatieven van zelfbeheer. Zelfbeheer kan een positieve bijdrage leveren aan participatie en zelfredzaamheid van inwoners, stimulering van vrijwilligerswerk, verbinding van sterke

bewoners(groepen) met zwakkere bewoners(groepen) uit verschillende buurten en wijken. Zelfbeheer biedt mogelijkheden voor jongeren talenten en vaardigheden te ontwikkelen en helpt jongerenoverlast in de buurt terug te dringen.

De inhoudelijke kaders zijn uitvoeringsgericht, deze omschrijven facilitering, regulering en verantwoording van initiatieven tot zelfbeheer.

Faciliteren

Een ondersteunend en efficiënt accommodatiebeleid verwelkomt elk vrijwillig initiatief tot zelfbeheer ter organisatie van maatschappelijke activiteiten. Hoe kan de gemeente initiatieven faciliteren: Is administratieve ondersteuning wenselijk? Hoe kunnen initiatieven van elkaar leren en van experts gebruik maken? Of en in welke mate kan de gemeente financieel bijdragen in de opstartkosten?

Reguleren

De gemeente zal vrijwillige initiatieven tot zelfbeheer vooraf moeten toetsen: is draagvlak binnen de buurt en wijk een meetbare indicator voor het bestaansrecht van een zelfbeheerconstructie? Kan het initiatief worden vertaald naar een onderbouwd maatschappelijk bedrijfsplan?

Verantwoorden

Vrijwillige initiatieven en de gemeente gaan op basis van vertrouwen met elkaar om. Een goed bedrijfsplan, een juridische entiteit van het initiatief en het vastleggen en nakomen van afspraken zorgt voor wederzijds vertrouwen. Hoe wordt het maatschappelijke effect van initiatieven van zelfbeheer zichtbaar?

Toegankelijkheid

Op welke manier garanderen wij de openbaarheid en toegankelijkheid van de in zelfbeheer zijnde accommodaties voor bewoners. Bijvoorbeeld als een accommodatie niet in gemeentelijk bezit is, als geen subsidierelatie bestaat met het initiatief etc.?

Budgetneutraal

De ontwikkeling van de visie op zelfbeheer kan uitwerking hebben op het (welzijns-) accommodatiebudget. Nadat zelfbeheerinitiatieven een aantal jaren zelfstandig de accommodatie hebben geëxploiteerd en beheerd, kan evaluatie van kosten plaatsvinden. De algemene gedachte is dat zelfbeheer van accommodaties kostenbesparingen zal genereren. UVO en Maatschappelijke Ontwikkeling maken afspraken over financiering en ambtelijke aansturing van zelfbeheerinitiatieven.

Beleidsproces

Bestuurlijk opdrachtgever: College, wethouder Everhardt (in afstemming met H. Spigt en G. Isabella)

Ambtelijk opdrachtgever: Toke Tom, Joke Brouwer

Projectleider: M. Schulz

Globale Planning

Februari 2013: startnotitie akkoord

Maart – juni 2013: opdrachtformulering, uitwerking in werkgroep (DMO, UVO, etc.), opstellen van conceptvisie

Juni 2013: ambtelijke en bestuurlijk overleg over visie

Begin september 2013: bestuursadvies collega en informatie richting raad

Kosten

Betrekken van inhoudelijke expertise omtrent landelijke ontwikkelingen van zelfbeheer

Product:

Nieuwe visie op zelfbeheer, notitie waarin de visie wordt uitgewerkt.

Publieksversie van de visie op zelfbeheer.

De visie wordt voorgelegd aan College- Commissie Mens en Samenleving en gemeenteraad.

Participatief proces van visieontwikkeling

Bij de visieontwikkeling wordt samengewerkt met een maatschappelijke organisatie die landelijk gespecialiseerd is op dit onderwerp. In beginsel wordt een brede scope gehanteerd: bij de visieontwikkeling zullen belangrijke Utrechtse stakeholders worden betrokken en we kijken naar vergelijkbare ervaringen in andere steden. Praktijkgerichte (stads-)debatten zullen worden georganiseerd. Het maatschappelijk middenveld, inwoners en bestaande zelfbeheerinitiatieven kunnen op die manier een actieve bijdrage leveren aan de visieontwikkeling.

Na bespreking in de staf:

De startnotitie zelfbeheer is vanmorgen in de staf welzijn besproken. Maik heeft eea toegelicht. Victor vond het een prima opzet en heeft de volgende zaken aangegeven om verder uit te werken:

- financiën frictiekosten (aanloopkosten en stopkosten)
- bezettingsgraad
- wanneer houdt zelfbeheer op?

Victor wil graag een snelle slag slaan en eerst zelf de gedachten ordenen en daarna pas met het veld in gesprek gaan. Dus nu geen participatief proces. Graag wil hij over een maand met jullie verder praten aan de hand van een verder uitgewerkte notitie. Er ligt een toezegging aan de raad om vóór de zomer met een visiestuk zelfbeheer te komen. Uitgangspunt bij zelfbeheer is volgens Victor: Ja, en